

DKK1-423/15/12/ES

Warszawa, dnia 29 stycznia 2013 r.

DECYZJA Nr DKK – 20/2013

Na podstawie art. 18 w związku z art. 13 ust. 1 oraz ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. *o ochronie konkurencji i konsumentów* (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.) Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, po przeprowadzeniu postępowania antymonopolowego wszczętego na wniosek BASF Polska Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie **wydaje zgodę** na dokonanie koncentracji, polegającej na nabyciu przez BASF Polska Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie części mienia Ciech S.A. z siedzibą w Warszawie oraz części mienia Zakładów Chemicznych Zachem S.A. z siedzibą w Bydgoszczy.

UZASADNIENIE

W dniu 15 listopada 2012 r. do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwanego dalej „Prezesem Urzędu” lub „organem antymonopolowym”, wpłynęło zgłoszenie zamiaru koncentracji, polegającej na nabyciu przez BASF Polska Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie (dalej „BASF Polska” lub „wnioskodawca”) części mienia Ciech S.A. z siedzibą w Warszawie (dalej „Ciech”) oraz części mienia Zakładów Chemicznych Zachem S.A. z siedzibą w Bydgoszczy (dalej „Zachem” lub „Spółka”).

W związku z tym, iż spełnione zostały niezbędne przesłanki uzasadniające zgłoszenie zamiaru koncentracji, tj.:

- łączny światowy obrót przedsiębiorców uczestniczących w koncentracji w roku obrotowym poprzedzającym rok zgłoszenia przekroczył równowartość 1 mld euro, tj. kwotę określoną w art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. *o ochronie konkurencji i konsumentów* (Dz. U. Nr 50, poz. 331 ze zm.), zwanej dalej także „ustawą antymonopolową”, przy czym łączny obrót na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przedsiębiorców uczestniczących w koncentracji w tym okresie przekroczył równowartość 50 mln euro, tj. kwotę określoną w art. 13 ust. 1 pkt 2 tej ustawy,

- nabycie przez przedsiębiorcę części mienia innego przedsiębiorcy, jeżeli obrót realizowany przez to mienie w którymkolwiek z dwóch lat obrotowych poprzedzających zgłoszenie przekroczył na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej równowartość 10 mln euro, jest jednym ze sposobów koncentracji, określonym w art. 13 ust. 2 pkt 4 ustawy antymonopolowej,
- w przedmiotowej sprawie nie występuje żadna okoliczność z katalogu przesłanek wymienionych w art. 14 ww. ustawy, powodująca wyłączenie obowiązku zgłoszenia zamiaru koncentracji,

zostało wszczęte postępowanie w niniejszej sprawie, o czym – zgodnie z art. 61 § 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. *Kodeks postępowania administracyjnego* (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz.1071 ze zm.) – Prezes Urzędu powiadomił BASF Polska pismem z dnia 23 listopada 2012 r.

W trakcie postępowania organ antymonopolowy ustalił i zważył, co następuje:

Uczestnicy koncentracji

I. BASF Polska – aktywny uczestnik koncentracji – jest spółką kontrolowaną przez BASF SE z siedzibą w Ludwigshafen w Niemczech (dalej „BASF SE”). BASF SE tworzy grupę kapitałową (dalej „Grupa BASF”), działającą w branży chemicznej, w skład której wchodzi ponad 450 spółek zależnych. Działalność Grupy BASF ma zasięg globalny i obejmuje 6 dziedzin:

- chemikalia (m.in. chemikalia podstawowe, kleje, substancje chemiczne dla elektronicznej branży półprzewodników i ogniw słonecznych, rozpuszczalniki, plastyfikatory, materiały wyjściowe do produkcji środków czyszczących, tworzyw sztucznych, włókien dla przemysłu włókienniczego, farb, powłok i produktów farmaceutycznych),
- tworzywa sztuczne (m.in. inżynieryjne tworzywa sztuczne dla przemysłu motoryzacyjnego i elektrycznego, sprzętów gospodarstwa domowego i produktów sportowych oraz rekreacyjnych),
- produkty uszlachetniające tzw. *performance products* (produkty stosowane w takich wyrobach, jak m.in. pieluchy, papier, witaminy wchodzące w skład suplementów diety, produkty dla przemysłu naftowego, motoryzacyjnego i lakierniczego, dodatki do tworzyw sztucznych i w postaci preparatów, chemikalia dla górnictwa, smary syntetyczne, produkty do uzdatniania wody),

- rozwiązania funkcjonalne (m.in. katalizatory samochodowe i przemysłowe, lakiery samochodowe i przemysłowe, domieszki i systemy budowlane),
- rozwiązania dla rolnictwa (produkty ochrony roślin),
- ropa naftowa i gaz (wydobycie i produkcja ropy i gazu).

W Polsce Grupa BASF posiada następujące spółki zależne:

- BASF Coatings Services Sp. z o.o. z siedzibą w Janikowie (sprzedaż lakierów do pojazdów oraz lakierów przemysłowych),
- BASF Poliuretany Polska Sp. z o.o. z siedzibą w Śremie (produkcja i sprzedaż produktów poliuretanowych).

II. Ciech – pasywny uczestnik koncentracji – jest spółką akcyjną notowaną na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Akcjonariuszami Ciech, posiadającymi co najmniej 5 % głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy tej Spółki, są:

- Skarb Państwa (37,89 %),
- OFE PZU „Złota Jesień” S.A. (5,96 %),
- ING OFE (7,59 %).

Ciech tworzy grupę kapitałową (dalej „Grupa Ciech”), w skład której wchodzi ponad 40 spółek. Zakres działalności Grupy Ciech obejmuje produkcję, handel i dystrybucję chemikaliów. Głównymi produktami Grupy Ciech są: soda kalcynowana i TDI¹, żywice poliestrowe i epoksydowe, środki ochrony roślin i nawozy oraz inne chemikalia stosowane w przemyśle szklarskim, meblowym, spożywczym, budownictwie i rolnictwie.

W skład Grupy Ciech wchodzi:

- Dywizja Sodowa, której sprzedaż opiera się przede wszystkim na sodzie kalcynowanej oraz dostawach soli warzonej i produktów sodopochodnych,
- Dywizja Organika, której najważniejszym produktem jest TDI, z którego wytwarza się m.in. pianki poliuretanowe, pokrycia, kleje, spoiwa oraz masy uszlachetniające,
- Dywizja Agro-Krzem - funkcjonująca w oparciu o dwie spółki produkcyjne, tj. Zakłady Chemiczne Alwernia S.A. i Vitrosilicon S.A. Dywizja ta zajmuje się także obrotem handlowym towarami pochodzącymi spoza Grupy Ciech, tj. siarką i produktami petrochemicznymi.

III. Zachem – pasywny uczestnik koncentracji - jest spółką kontrolowaną przez Ciech, który posiada 97,44 % akcji tego przedsiębiorcy. Zachem prowadzi działalność handlową

¹ toluenodiiizocyjanian

w zakresie półproduktów i produktów chemicznych, zarówno organicznych, jak i nieorganicznych, z przeznaczeniem dla przemysłu chemicznego, samochodowego, budowlanego, meblowego, włókienniczego, skórzanego, celulozowo-papierniczego, energetyki. Głównymi produktami Zachem są TDI i EPI². Ofertę Zachem uzupełniają produkty nieorganiczne: kwas solny, podchloryn sodu i wodorotlenek sodowy.

Przyczyny i opis transakcji

W dniu 24 września 2012 r. pomiędzy Ciech i Zachem oraz BASF Polska i BASF SE została zawarta Umowa Sprzedaży i Przeniesienia Aktywów TDI (dalej „Umowa Sprzedaży”). Jak wskazał wnioskodawca Zachem wytwarza TDI w swoim zakładzie w Bydgoszczy oraz prowadzi prace w zakresie badań i rozwoju TDI (dalej „Badania i Rozwój TDI”). Ciech prowadzi działalność w zakresie rozwoju, marketingu, sprzedaży i dystrybucji TDI produkowanego przez Zachem (dalej „Działalność Marketingowa TDI”). W wyniku planowanej koncentracji, na mocy Umowy Sprzedaży, BASF Polska nabędzie od Zachem i Ciech odpowiednio aktywa Badania i Rozwój TDI oraz aktywa Działalność Marketingowa TDI.

Jak wskazał wnioskodawca aktywa TDI, będące przedmiotem Umowy Sprzedaży, obejmują: **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 – pkt 1]**.

Przedmiotem nabycia nie jest objęty zakład produkcyjny Zachem.

Z perspektywy Grupy BASF koncentracja ma na celu wzmocnienie jej obecności na rynku TDI.

W przypadku Ciech i Zachem planowana koncentracja jest rezultatem podjęcia przez Zachem decyzji **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 – pkt 2]**.

Zachem wskazał, że prowadzi działalność gospodarczą głównie w oparciu o produkcję TDI, który generował ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 2 – pkt 1]** % przychodów ze sprzedaży Spółki, a uzyskiwany wynik finansowy na TDI determinował wynik finansowy całej Spółki. Od **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 2 – pkt 2]** Zachem **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 2 – pkt 3]**, co spowodowane było przede wszystkim **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 2 – pkt 4]** oraz **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 2 – pkt 5]**.

Pomimo wprowadzonego i realizowanego w Zachem w okresie ostatnich dwóch lat programu **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 2 – pkt 6]**, Zachem odnotowywał **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 2 – pkt 7]**. Powyższe w powiązaniu

---

² epichlorohydryna

z [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 2 – pkt 8] odbiło się niekorzystnie na poziomie rentowności tego wyrobu.

Dodatkową okolicznością, która w 2012 r. stanowiła poważne zagrożenie dla możliwości prowadzenia przez Zachem działalności w obszarze TDI była [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 2 – pkt 9]. Z uwagi na fakt, iż [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 2 – pkt 10].

Rynki właściwe, na które koncentracja wywiera wpływ

W myśl art. 4 pkt. 9 ustawy antymonopolowej, przez rynek właściwy rozumie się rynek towarów, które ze względu na ich przeznaczenie, cenę oraz właściwości, w tym jakość, są uznawane przez ich nabywców za substytuty oraz są oferowane na obszarze, na którym, ze względu na ich rodzaj i właściwości, istnienie barier dostępu do rynku, preferencje konsumentów, znaczące różnice cen i koszty transportu, panują zbliżone warunki konkurencji. A zatem rynek ten wyznaczają zasadniczo dwa elementy: towar (*rynek produktowy*) i terytorium (*rynek geograficzny*).

Mając na względzie definicję rynku właściwego oraz kryteria wyznaczania rynków właściwych, na które koncentracja wywiera wpływ zawarte w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2007 r. w sprawie zgłoszenia zamiaru koncentracji przedsiębiorców (Dz. U. Nr 134, poz. 937) organ antymonopolowy uznał, iż:

A) W przedmiotowej sprawie rynkiem właściwym, na który koncentracja wywiera wpływ **w układzie horyzontalnym** jest światowy rynek wprowadzania do obrotu TDI.

Jak wynika z informacji przekazanych przez wnioskodawcę rynkiem wspólnym dla Grupy BASF i nabywanego mienia jest rynek wprowadzania do obrotu TDI (zwany dalej „rynkem sprzedaży TDI”).

TDI jest półproduktem stosowanym głównie do wytwarzania elastycznych pianek poliuretanowych, które są wykorzystywane do produkcji mebli, materacy, opakowań, siedzeń samochodowych oraz do tzw. produktów CASE (skrót od angielskich słów: powłoki, kleje, uszczelnienia i elastomery). Zgodnie z dotychczasowym orzecznictwem Komisji Europejskiej TDI stanowi odrębny rynek właściwy.³ Analogiczny sposób określenia rynku właściwego dla TDI w aspekcie produktowym prezentował Prezes Urzędu w decyzji Nr DOK-35/05 z dnia 20 kwietnia 2005 r. oraz decyzji nr DOK-90/2006 z dnia 7 sierpnia 2006 r.

³ Por. decyzja KE z dnia 6 kwietnia 2001 r. w sprawie COMP/M.2355 – DOW/EniChem Polyurethane

Jak wskazał wnioskodawca TDI występuje w postaci dwóch izomerów, a mianowicie 2,4-TDI i 2,6-TDI. Blisko [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 – pkt 3] % globalnej konsumpcji TDI stanowi TDI 80 sprzedawane w stężeniu 80 stopni, tj., jako mieszanka 80 % 2,4 –TDI i 20 % 2,6-TDI. TDI 65 (tj. mieszanka 65 % 2,4-TDI i 35 % 2,6-TDI) oraz TDI 100 (tj. mieszanka 100 % 2,4-TDI) to stężenia specjalistyczne, na które przypada ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 – pkt 4] % całkowitego zapotrzebowania na TDI.

Komisja Europejska przyjmuje, że rynek TDI obejmuje wszystkie stężenia TDI i nie rozpatrywała jego segmentacji w zależności od poszczególnych stężeń. Prezes Urzędu również nie segmentował tego rynku właściwego.

Jak wskazał wnioskodawca TDI-80, TDI-65 i TDI-100 należą do tej samej kategorii produktów. Każdy z tych produktów stanowi 100 % TDI i jedynie proporcje izomerów użytych do ich uzyskania są różne w poszczególnych stężeniach. Wszystkie te stężenia są stosowane w reakcjach ze związkami zawierającymi kwasowe protony, co pozwala na ich wykorzystanie do wytwarzania poliuretanów lub polimoczników.

TDI-80 i TDI-65 są w większości przypadków wykorzystywane przez tych samych odbiorców do produkcji elastycznych pianek poliuretanowych. TDI-100 jest wykorzystywany głównie w dwóch rodzajach produktów CASE, tj. elastomerach i powłokach.

Grupa BASF i Zachem wytwarzają i sprzedają wyłącznie TDI-80 i nie prowadzą obecnie działalności w zakresie pozostałych stężeń TDI.

W ocenie wnioskodawcy w aspekcie geograficznym rynek właściwy dla TDI ma wymiar Europejskiego Obszaru Gospodarczego (dalej „EOG”). Takie stanowisko jest zgodne z oceną Komisji Europejskiej przedstawioną w powoływanej już decyzji w sprawie COMP/M.2355 – DOW/EniChem Polyurethane.

Wskazać w tym miejscu należy, że zgodnie z dotychczasową praktyką decyzyjną Prezes Urzędu wskazywał na globalny wymiar tego rynku produktowego. BASF Polska przyznaje, że chociaż mogą istnieć argumenty uzasadniające przyjęcie, że rynek właściwy TDI ma wymiar globalny, to definicja rynku właściwego obejmująca obszar EOG jest bardziej uzasadniona. Wskazuje na to m.in. polityka w zakresie dostaw TDI realizowana przez jego producentów. TDI jest produkowany przez międzynarodowe koncerny chemiczne, takie jak BAYER, Mitsui Chemicals, Dow Chemical czy Grupa BASF, które działają na skalę globalną, jednakże ich zakłady produkcyjne zlokalizowane są w różnych częściach świata, tak by umożliwić regionalną a nie globalną obsługę klientów. Dodatkowo rynek TDI w EOG oraz w szczególności rynki będące następnym ogniwem w odniesieniu do TDI są rynkami

w fazie dojrzałości w przeciwieństwie do rynków Afryki czy Bliskiego Wschodu. Ponadto pomiędzy poszczególnymi regionami występują różnice w uwarunkowaniach prawnych i regulacyjnych. W Unii Europejskiej produkcja i obrót chemikaliami są w szczególności uregulowane poprzez system REACH.⁴ Produkcja i obrót chemikaliami w pozostałych regionach świata, w szczególności w Afryce i Azji, nie są poddane tak restrykcyjnym regulacjom.

W ramach EOG, w tym w Polsce, ma miejsce znaczący import i eksport TDI, co obrazują dane zawarte w poniższej tabeli.

Tabela nr 1

Rok	Polska				EOG			
	Import		Eksport		Import		Eksport	
	Ilość (tys. ton)	Wartość (mln. €)	Ilość (tys. ton)	Wartość (mln. €)	Ilość (tys. ton)	Wartość (mln. €)	Ilość (tys. ton)	Wartość (mln. €)
2010 r.	26	53	55,62	113,7	[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 – pkt 5]			
2011 r.	23,5	43	50,54	92,5				

Źródło: GUS w odniesieniu do danych dotyczących Polski. Wielkości dotyczące importu i eksportu w EOG zostały oszacowane przez Grupę BASF w oparciu o szacunki własne i Raport IAL

Przy sprzedaży TDI w Polsce, oszacowanej przez BASF Polska na poziomie ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 – pkt 6] tys. ton o wartości ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 – pkt 7] mln euro w 2010 r. i ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 – pkt 8] tys. ton o wartości ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 – pkt 9] mln euro w 2011 r., popyt na TDI był w znacznym stopniu zaspokajany przez import, tj. w ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 – pkt 10] % w 2010 r. i ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 – pkt 11] % w 2011 r. w ujęciu ilościowym i odpowiednio ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 – pkt 12] % i ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 – pkt 13] % w ujęciu wartościowym. TDI był importowany przede wszystkim z Węgier, Francji i Niemiec. Grupa BASF sprzedała w Polsce w 2010 r. ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 – pkt 14] tys. ton TDI o wartości ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 – pkt 15] mln euro, a w 2011 r. ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 – pkt 16] tys. ton o wartości ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 – pkt 17] mln euro, co w 2010 r. stanowiło ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 – pkt 18] % (w ujęciu ilościowym i wartościowym), a w 2011 r. ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 – pkt 19] %

⁴ System REACH – pakiet legislacyjny zakładający obowiązkową rejestrację substancji chemicznych, ocenę dokumentacji technicznej oraz ocenę substancji, udzielanie zezwoleń na wykorzystywanie substancji do produkcji i obrotu, a także powołujący Europejską Agencję Chemikaliów z siedzibą w Helsinkach, w Finlandii.

importu. Natomiast udział Grupy BASF w polskim rynku sprzedaży TDI zarówno w 2010 r., jak i w 2011 r., wynosił ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 – pkt 20]** % (w ujęciu ilościowym i wartościowym).

Wskazać w tym miejscu należy, że Zachem jest jedynym producentem TDI w Polsce z udziałem w rynku sprzedaży w 2010 r. na poziomie ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 – pkt 21]** % (w ujęciu ilościowym i wartościowym), a w 2011 r. ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 – pkt 22]** % w ujęciu ilościowym i ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 – pkt 23]** % w ujęciu wartościowym.

W obu tych latach ilość TDI eksportowanego z Polski przekroczyła wielkość całkowitego popytu. TDI wytwarzany przez Zachem był eksportowany m.in. do **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 – pkt 24]**. W ocenie BASF Polska koszty transportu nie odgrywają istotnej roli na obszarze EOG, bowiem tutaj średni koszt przewozu wynosił w 2011 r. ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 – pkt 25]** euro/tonę, a stosunek kosztów dostawy do ceny tego produktu kształtował się na poziomie ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 – pkt 26]** %.

W odniesieniu do rynku TDI obejmującego obszar EOG, szacowanego przez BASF Polska na poziomie ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 – pkt 27]** tys. ton o wartości ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 – pkt 28]** mln euro w 2010 r. i ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 – pkt 29]** tys. ton o wartości ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 – pkt 30]** mln euro w 2011 r., ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 – pkt 31]** % całkowitego popytu na TDI w EOG, zarówno w 2010 r. jak i w 2011 r. (w ujęciu ilościowym i wartościowym), było zaspokajane przez import.

Ponadto zarówno w 2010 r., jak i w 2011 r. ilość TDI eksportowanego z EOG stanowiła od ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 – pkt 32]** % całkowitego światowego popytu.

Powyższe informacje nie dają podstaw do zawężenia geograficznego zasięgu rynku właściwego dla TDI do rynku obejmującego terytorium Polski i uzasadniają wyznaczenie rynku właściwego w wymiarze geograficznym obejmującym co najmniej obszar EOG, a nawet uznanie go za światowy.

W ocenie organu antymonopolowego w niniejszej koncentracji geograficzny wymiar rynku TDI może pozostać kwestią otwartą z uwagi na fakt, iż koncentracja nie prowadzi do istotnego ograniczenia konkurencji, o czym świadczą udziały rynkowe uczestników koncentracji w rynku EOG i w rynku światowym wskazane w tabeli nr 2 i nr 3.

Tabela nr 2

Producent	Udział w rynku EOG (%)			
	2010 r.		2011 r.	
	ilościowo	wartościowo	ilościowo	wartościowo
Grupa BASF	[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 – pkt 33]			
Ciech				
Bayer Material Science AG (Niemcy)				
Borsodchem Zrt. (Węgry)				
Perstorp Vencorex (Szwecja)				
Dow Chemical (USA)				
Pozostali (w tym Mitsui, KPX)				

Źródło: Szacunki własne Grupy BASF w oparciu o raport IAL „Polyurethane Chemicals and Products in Europe, Middle East and Africa”

Jak wynika z informacji zawartych w powyższej tabeli łączny udział Grupy BASF i Zachem w rynku TDI na obszarze EOG wyniósł w 2010 r. ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 – pkt 34]** %, a w 2011 r. ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 – pkt 35]** % (w ujęciu ilościowym i wartościowym). Największym konkurentem uczestników koncentracji na tym rynku jest Bayer Material Science AG z udziałem szacowanym przez wnioskodawcę w 2010 r. i w 2011 r. na poziomie ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 – pkt 36]** % (w ujęciu ilościowym i wartościowym). Udział kolejnego konkurenta Grupy BASF, tj. Borsodchem Zrt., wynosił ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 – pkt 37]** % (w ujęciu ilościowym i wartościowym) w 2010 r. i ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 – pkt 38]** % w 2011 r., zaś Perstorp Vencorex dysponował udziałem w wysokości ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 – pkt 39]** % (w ujęciu ilościowym i wartościowym) w 2010 r. i w 2011 r.

Wskazać w tym miejscu należy, że w przypadku uznania rynku TDI w wymiarze geograficznym za rynek obejmujący obszar EOG łączny udział Grupy BASF i Zachem w 2010 r. i w 2011 r. nie przekroczył progu 20 %, bowiem wynosił ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 – pkt 40]** % w 2010 r. i ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 – pkt 41]** % w 2011 r. W przypadku uwzględnienia tej definicji koncentracja nie wywierałaby zatem wpływu na ten rynek.

Z kolei przyjęcie szerszej definicji rynku geograficznego, tj. rynku światowego, powoduje, że koncentracja będzie wywierała wpływ w układzie horyzontalnym na rynek sprzedaży TDI. Jednocześnie łączny udział Grupy BASF i Zachem w rynku światowym nie odbiega w istotny sposób od udziału w rynku EOG, wobec powyższego nie wpłynie na ocenę niniejszej koncentracji.

Pozycję rynkową uczestników koncentracji na tle ich konkurentów na światowym rynku TDI obrazuje poniższa tabela.

Tabela nr 3

Producent	Udział w rynku światowym (%)			
	2010 r.		2011 r.	
	ilościowo	wartościowo	ilościowo	wartościowo
Grupa BASF	[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 – pkt 42]			
Ciech				
Bayer Material Science AG (Niemcy)				
Dow Chemicals (USA)				
Mitsui Chemicals (Japonia)				
Borsodchem Zrt. (Węgry)				
Perstorp Vencorex (Szwecja)				
KPX				
Pozostali				

Źródło: Szacunki własne Grupy BASF w oparciu o raport IAL „Polyurethane Chemicals and Products in Europe, Middle East and Africa”

Jak wynika z informacji zawartych w powyższej tabeli łączny udział uczestników koncentracji w światowym rynku TDI przekroczył w 2010 r. i w 2011 r. próg 20 %. W latach 2010 – 2011 Grupa BASF była jednym z dwóch największych dostawców TDI na rynku światowym. Konkurentem dysponującym porównywalnym w stosunku do Grupy BASF udziałem w rynku była spółka Bayer Material Science AG (Niemcy) z udziałem wynoszącym ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 – pkt 43]** % w ujęciu wartościowym i ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 – pkt 44]** % w ujęciu ilościowym. Udziały kolejnych konkurentów, tj. Dow Chemicals i Mitsui Chemicals, kształtowały się na poziomie od **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 – pkt 45]** %.

B) W przedmiotowej sprawie nie występują rynki właściwe, na które koncentracja wywiera wpływ w układzie wertykalnym.

Jak wskazał wnioskodawca Grupa BASF prowadzi pewną ograniczoną działalność na rynkach będących poprzednim i następnym ogniwem w odniesieniu do rynku TDI.

Grupa BASF produkuje toluen, kwas azotowy, wodór, chlor i tlenek węgla. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 – pkt 46]** tej produkcji przeznaczona jest na potrzeby własne, m.in. do wytwarzania TDI. Jedynie kwas azotowy i chlor w niewielkich ilościach są sprzedawane podmiotom trzecim. Jednakże żaden z tych produktów **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 – pkt 47]**. Ponadto, jak wskazał wnioskodawca, udział

Grupy BASF w rynku każdego z ww. produktów, nawet przyjmując najwęższą możliwą definicję produktową i geograficzną rynku właściwego, nie przekracza **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 – pkt 48]** %. Dokładna zatem definicja właściwego rynku w przypadku tych produktów może pozostać kwestią otwartą, gdyż niezależnie od przyjętej definicji rynku koncentracja nie będzie wywierała wpływu na te rynki.

W odniesieniu do rynków następnego szczebla powiązania wertykalne pomiędzy aktywnymi TDI i Grupą BASF mają również charakter powiązań potencjalnych i są ograniczone do jednego produktu wytwarzanego przez Grupę BASF z wykorzystaniem TDI, tj. materiałów podłogowych sportowych i przemysłowych. Grupa BASF wykorzystuje na potrzeby własne znacznie poniżej **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 – pkt 49]** % swojej produkcji TDI.

Jak wskazał wnioskodawca szacunkowy udział Grupy BASF w rynku materiałów podłogowych wytwarzanych w oparciu o TDI, obejmującym obszar EOG, który jest w ocenie tego przedsiębiorcy rynkiem właściwym w aspekcie geograficznym, nie przekracza **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 – pkt 50]** %. Wspomniany rynek zatem nie stanowi rynku właściwego, na który koncentracja wywiera wpływ w układzie wertykalnym.

Wskazać w tym miejscu również należy, że pomiędzy uczestnikami koncentracji, w szczególności Ciech i Grupą BASF, będą występować relacje typu dostawca – odbiorca w zakresie dostaw TDI. Dostawy te **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 – pkt 51]**.

Z uwagi na fakt, że zarówno indywidualny, jak i łączny udział Grupy BASF jako dostawcy TDI, jak również udział Grupy Ciech jako potencjalnego odbiorcy TDI nie przekraczają w rynku TDI poziomu 30 % bez względu na geograficzny wymiar tego rynku (przy założeniu, że rynek TDI osiągnie wielkość na poziomie lat 2010-2011) należy uznać, że przedmiotowa koncentracja nie będzie wywierała wpływu w układzie wertykalnym.

C) W przedmiotowej sprawie nie występują rynki właściwe, na które koncentracja wywiera wpływ w układzie konglomeratowym.

Jak wynika ze zgłoszenia w przedmiotowej sprawie nie występują rynki właściwe, na które koncentracja wywiera wpływ w układzie konglomeratowym.

Ocena skutków planowanej koncentracji

Przepis art. 18 ustawy antymonopolowej stanowi, iż Prezes Urzędu wydaje zgodę na dokonanie koncentracji, w wyniku której konkurencja na rynku nie zostanie istotnie ograniczona, w szczególności przez powstanie lub umocnienie pozycji dominującej na rynku, przy czym zgodnie z art. 4 pkt 10 tej ustawy przez pozycję dominującą rozumie się pozycję przedsiębiorcy, która umożliwia mu zapobieganie skutecznej konkurencji na rynku właściwym przez stworzenie mu możliwości działania w znacznym zakresie niezależnie od konkurentów, kontrahentów oraz konsumentów; domniemywa się, że przedsiębiorca ma pozycję dominującą, jeżeli jego udział w rynku przekracza 40 %.

Podstawowym celem postępowania antymonopolowego w sprawach koncentracji jest ustalenie, czy w wyniku zrealizowania zamierzonej transakcji dojdzie do istotnego ograniczenia konkurencji na rynku właściwym. Przykładem takiego istotnego ograniczenia konkurencji jest powstanie lub umocnienie pozycji dominującej. Należy jednakże podkreślić, że o ile powstanie lub umocnienie pozycji dominującej będzie zawsze prowadziło do ograniczenia konkurencji na rynku, to do ograniczenia konkurencji może dojść także w przypadkach, kiedy w wyniku koncentracji nie powstaje lub nie umacnia się pozycja dominująca. Samo stwierdzenie „istotne ograniczenie konkurencji” wykracza zatem poza kwestię powstania lub umocnienia pozycji dominującej i ma szersze znaczenie. Obejmuje bowiem sytuacje, kiedy w wyniku dokonanej koncentracji konkurencja zostaje poważnie ograniczona, a nie wiąże się to z powstaniem pozycji dominującej – może to mieć miejsce przykładowo na rynkach oligopolistycznych.

Powołany przepis wskazuje, że to intensywność ograniczenia konkurencji będzie determinowała treść rozstrzygnięcia organu antymonopolowego. Oznacza to, że nie każde ograniczenie konkurencji będące wynikiem planowanej transakcji będzie skutkowało wydaniem zakazu dokonania koncentracji, a jedynie mające charakter „istotnego” ograniczenia.

Rynkiem, na który koncentracja wywiera wpływ w układzie horyzontalnym jest światowy rynek wprowadzania do obrotu TDI.

Analiza skutków niniejszej koncentracji wykazała, iż w jej wyniku nie dojdzie do istotnego ograniczenia konkurencji, w szczególności przez powstanie lub umocnienie pozycji dominującej na tym rynku. Uzasadniając powyższe należy wskazać, iż łączny udział uczestników planowanej koncentracji na tak określonym rynku geograficznym kształtował się w 2010 r. r. na poziomie ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 – pkt 52]** %

według kryterium ilościowego i ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 – pkt 53] % według kryterium wartościowego, z tego udział Grupy BASF wynosił odpowiednio ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 – pkt 54] % i [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 – pkt 55] %, a udział Zachem ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 – pkt 56] % i [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 – pkt 57] %. Z kolei w 2011 r. łączny udział Grupy BASF i Zachem kształtował się na poziomie ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 – pkt 58] % według kryterium ilościowego i ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 – pkt 59] % według kryterium wartościowego, z tego udział Grupy BASF wynosił odpowiednio ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 – pkt 60] % i [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 – pkt 61] %, a udział Zachem ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 – pkt 62] % i [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 – pkt 63] %.

Z powyższych danych wynika, iż łączny udział uczestników koncentracji w światowym rynku wprowadzania do obrotu TDI, zarówno wg kryterium ilościowego, jak i wartościowego, daleki jest od udziału, z którym ustawa antymonopolowa wiąże domniemanie posiadania pozycji dominującej (40 %). Należy również wskazać, że o tym, iż w wyniku realizacji przedmiotowej koncentracji Grupa BASF nie uzyska pozycji dominującej świadczy fakt, iż 3 najwięksi konkurenci Grupy BASF, tj. Bayer Material Science AG, Dow Chemicals i Mitsui Chemicals, dysponowali w 2010 r. łącznym udziałem w rynku na poziomie ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 – pkt 64] % według kryterium ilościowego i ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 – pkt 65] % według kryterium wartościowego, a w 2011 r. na poziomie ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 – pkt 66] %, zarówno według kryterium ilościowego, jak i wartościowego. Jednocześnie udział największego z ww. konkurentów, tj. Bayer Material Science AG, wyniósł ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 – pkt 67] % w ujęciu wartościowym i ok. [tajemnica przedsiębiorstwa – załącznik nr 1 – pkt 68] % w ujęciu ilościowym (zarówno w 2010, jak i 2011 r.). W ocenie organu antymonopolowego dokonanie przedmiotowej koncentracji nie zakłóci skutecznej konkurencji na rynku właściwym poprzez stworzenie możliwości działania w znacznym zakresie niezależnie od konkurentów i konsumentów, a działający na tym rynku konkurenci stanowią wystarczającą przeciwwagę dla ewentualnych antykonkurencyjnych działań Grupy BASF.

Wskazać także należy, iż w rozpatrywanej sprawie nie występują rynki, na które planowana koncentracja wywierałaby wpływ na jakikolwiek rynek w układzie wertykalnym bądź konglomeratowym.

Reasumując planowana koncentracja spełnia przesłanki określone w art. 18 ustawy antymonopolowej, a zatem wydanie zgody na jej dokonanie jest uzasadnione.

W związku z powyższym orzeczono, jak w sentencji.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. *o ochronie konkurencji i konsumentów* oraz art. 479²⁸ § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. *Kodeks postępowania cywilnego* (Dz. U. z 1964 r. Nr 43, poz. 296 ze zm.) – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwóch tygodni od dnia jej doręczenia.

*Z upoważnienia
Prezesa Urzędu Ochrony
Konkurencji i Konsumentów*

DYREKTOR
Departamentu Kontroli Koncentracji
Robert Kamiński

Otrzymuje:

1. BASF Polska Sp. z o.o., Warszawa
(decyzja wraz załącznikiem nr 1)

za pośrednictwem pełnomocnika

Pani Justyny Michalik

Allen & Overy, A. Pędzich sp.k.
Rondo ONZ 1
00-124 Warszawa

2. aa.

(decyzja wraz z załącznikiem nr 1 i 2)